

RUPRECHTOVSKÝ ZPRAVODAJ

červenec
2008

číslo 3
ZDARMA

8. zasedání Zastupitelstva obce

Ve středu 18. června se konalo letošní druhé zasedání zastupitelstva obce. Účast zastupitelů 100 %; občané - 6.

Významným blokem v programu byla rozpočtová opatření, která přímo navazovala na další projednávané body a to přijetí dotací pro letošní rok přidělených na základě žádostí. Obec obdržela tři dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje - 20 tis. Kč na opravu litinového kříže s Kristem na návsi u zvoničky z Programu na obnovu kulturních památek; z Programu rozvoje venkova 112 tis. Kč na úroky z úvěru přijatého na přestavbu budovy bývalé základní školy na byty a 50 tis. Kč na udržení akceschopnosti jednotky SDH, na výzbroj a výstroj. Pro čerpání v roce 2009 jsme obdrželi dotaci na přípravu návrhu územního plánu obce ve výši 107.500,-- Kč. Výsledek žádosti o dotaci na dofinancování opravy litinového kříže u zvoničky z finančních prostředků Ministerstva kultury prozatím není znám. Ostatní body se týkaly převodů nemovitostí a drobných úprav v účetní směrnici příspěvkové organizace obce mateřské školy. Své zprávy o provedených kontrolách v první polovině roku také podali předsedové výborů - finančního pan Josef Opletal a kontrolního pan Radomír Daněk. Příští zasedání zastupitelstva bude v září.

Světlana Švarcová

Kulatý stůl

---

10. dubna se uskutečnil v klubovně kulturního domu tzv. „Kulatý stůl“ pod názvem „Šance pro Ruprechtov. Organizátorem spolu s obcí bylo Občanské sdružení Barvínek, které v rámci Programu MA21 zaměřeného na udržitelnost rozvoje zajišťovalo tato setkání ve většině obcí mikroregionu. Občané mohli svými podněty přispět k tvorbě komunitního plánu obce na další období. Vzhledem k účasti pouze čtyř zájemců kromě členů zastupitelstva byl rozveden záměr na využití hřiště za mateřskou školou.

Světlana Švarcová

Den země

Již od roku 1970 slaví svět mezinárodní Den země, jehož datum připadá na 22. dubna. Letos poprvé se k těmto oslavám připojil i mikroregion Dražanská vrchovina a jeho 12 obcí, některé více, jiné méně v termínu od 19. do 28. dubna. Kromě obcí své akce také pořádali Rychta Krásensko, Občanské sdružení Drnka Drnovice a OS Barvínek z Podomí.

Ruprechtov připravil na sobotu 26. dubna jarní úklid. V areálu „Vodicovo“ byl přistaven velkoobjemový kontejner, za pomoci členů SDH a TJ Sokol byl zorganizován sběr železného šrotu a na jarní úklid příkop kolem silnice v katastru obce přišlo 6 občanů, z toho 4 zastupitelé. Míst kolem obce k jarnímu úklidu je určitě více a pro příští rok bychom chtěli počítat s větší účastí.

Světlana Švarcová

Odpoledne pro veřejnost

V sobotu 10. května připravil obecní úřad ve spolupráci se Sborem dobrovolných hasičů, TJ Sokol Ruprechtov a místní organizací ČČK odpoledne pro seniory, k svátku matek a pro širokou veřejnost. V programu vystoupily děti z mateřské školky z Ruprechtova pod vedením ředitelky paní Dany Konopkové a učitelky paní Hany Voščekové; děti ze základní školy v Podomí zatančily pod dozorem paní učitelky Vintrové a nejdelší část programu zabezpečili manželé Procházkovi z Letonic s lidovými písničkami, vyprávěním i soutěží, do které se mohli všichni přítomní zapojit. Příjemné odpoledne při kávě, čaji, výborných koláčků z dílny členek červeného kříže mělo pouze jeden nedostatek - a to malou účast veřejnosti. Tato drobnost nás ale neodradí a věříme, že příští rok budeme připravovat program a občerstvení pro plný sál.

Světlana Švarcová

Soutěž o vesnici regionu

Žáci šesté třídy základní školy v Podomí soutěžili o nejkrásnější vesnici regionu. Zúčastnili se mladí zastupitelé z Ruprechtova, Podomí, Krásenska a Senetářova. Jejich úkolem bylo získat co nejvíce informací a fotografií o obci, kterou zastupovali.

Ruprechtov prezentovali žáci: Žaneta Opletalová, Michal Zouhar, Marie Pajdlová, Lukáš Sadílek a Martin Mostovský. Během dvou dnů navštívili žáci všechny obce, „zastupitelé“ příslušné obce prováděli ostatní celou vesnicí, navštívili pamětníky, ukazovali památky a vše co se jim v obci líbí, ale i co by bylo podle jejich názoru zapotřebí změnit. Po dvoudenním putování po obcích čekalo žáky to nejtěžší - třetí den hned brzy ráno zpracovávali informace, vytvářeli mapy a připravovali se na odpolední prezentaci, které se zúčastnili učitelé, rodiče a nechyběli ani starostové obcí. Obce si navzájem hodnotili samotní žáci a po sečtení kladných a odečtení záporných názorů byla vyhodnocena nejkrásnější obec. Nejvíce se líbila dětem obec Krásensko, o jeden hlas skončila na druhém místě obec Ruprechtov, třetí místo získala obec Senetářov a jako poslední se umístila obec Podomí. Soutěž bude probíhat každým rokem a putovní pohár bude mít příští rok jiného majitele.

Přeji žákům šesté třídy v roce 2009, aby prezentovali naši obec minimálně stejně dobře, jako žáci v roce letošním. Práce našich žáků bude vystavena na obecním úřadě.

Magda Opletalová

Kulturní komise informuje

Večer čarodějnic

Již na počátku dubna se na doškové chaloupce v Ruprechtově objevila výzdoba připomínající nám jeho poslední večer, velký pohanský svátek – pálení čarodějnic. Někdo z nás mu říká Filipojakubská noc, někdo Noc Valpružina, někdo Beltine – mnoho z nás se v tento večer setkává u velkého ohně, kterým oslavujeme příchod jara a teplých dnů. Velký zářivý oheň vždy symbolizoval očistu lidí i zvířat od neudů a nečistých myšlenek, které se nashromáždili během temných zimních večerů.

I v Ruprechtově u rybníka se ve svátek čarodějnic 30. dubna setkala mnoho přátel, známých a neočekávané množství čarodějnic a čarodějů, kteří dorazili nejrůznějšími dopravními prostředky. Ruprechtovské čarodějnice ve spolupráci s Obecním úřadem Ruprechtov a Českým červeným křížem nachystali příjemný a bohatý program se soutěžemi pro děti, čarodějnice, čaroděje i jejich učně. Během teplého podvečera soutěžím neodolalo i několik dospělých, kteří byli za kladný výsledek odměněni bonbóny stejně jako všichni ostatní úspěšní soutěžící. Součástí

programu bylo také vyhlášení nejlepšího čarodějnického obleku. Celý večer byl zakončen čarodějnickým soudem a zažehnutím velké hranice, v jejíchž plamenech shořela nejedna čarodějnice přinesená dětmi i čarodějnickým spolkem. Děkujeme všem, kteří přispěli k příjemnému Filipojakubskému večeru v Ruprechtově svou návštěvou i rukou přiloženou k jeho organizaci. Těšíme se na setkání s Vámi i na dalších akcích.

Světlana Tioková

Mateřská škola Ruprechtov

Den dětí v MŠ

Letos jsme svátek dětí oslavily tak, že jsme pro ně připravily překvapení – zábavné a závodivé hry na školní zahradě.

Hry jsme se snažily vymyslet tak, aby se mohly účastnit všichni, jak starší, tak i mladší děti. Celá akce byla zahájena nástupem a pozdravem dětí. Všechny děti se her zúčastnily, všem se soutěžení líbilo, a vyhrával úplně každý. Na závěr si každý soutěžící odnesl pytlík plný dárečků a perníkovou medaili, která se moc líbila.

V úterý pak děti v mateřské škole navštívila paní starostka, aby i ona dětem k jejich svátku popřála a předala jim malý dáreček.

Dana Konopková

Rozloučení s předškoláky

Předškolní děti, které v září zasednou do lavic prvních tříd ZŠ, se s mateřskou školou loučí. Cítíme, že se jedná o první důležitý krok v životě zatím malého človíčka. Proto jsme i my s dětmi připravily besídku na rozloučenou.

Slavnostní den začal už dopoledne, kdy děti navštívila paní starostka, aby dětem popřála ve škole hodně úspěchů a předala jim za obec pěkný dárek. Pro děti to byl jejich velký den, na který se pilně připravovaly. Na slavnosti závěrečné besidce, kam byli pozváni rodiče, prarodiče a sourozenci, děti s chutí předvedly co se naučily – básničky, písničky, stavění domu pro mravence a bylo vidět, že cvičení s molitanovými kostkami je opravdu baví. Předškoláci si pak navzájem se svými menšími kamarády předaly perníková srdce. Na to, že se ve školce měli všichni rádi. Samozřejmostí bylo přání úspěchů ve škole, „dospělácké“ potřesení rukou a vřelé pohlazení. Každý předškolák dostal jako památku na školu knížku s věnováním, malý dáreček a byl dekorován stužkou. Slavnostní nádech pohody a spokojenosti přispělo pohoštění, připravené paní kuchařkou J. Kameníkovou.

Ve tvářích rodičů bylo vidět smutek, to asi proto, že čas her a bezstarostného života končí, jak jejich dětem, tak i jim.

Tak ještě jednou noví školáci - hodně štěstí v nakročení do nové životní etapy!

Dana Konopková

Perličky z naší školičky

1. Na oběd bylo kuře na žampionech a paní kuchařka říká dětem: „Hlaste, kdo chce maso s kostí a kdo bez kostí“. Odpověď jednoho malého strážníka, který nejí žampiony, ale rád obírá z kostí: „Já chci bez žampionů a jenom kost!“

1. „My sme si doma vysčihli hvězdu a dostaneme za ni sto peněz, ale musíme ju nalepit na okno!“

1. Na trávníku byl kos. „Paní učitelko, tam je černej vrabec!“

1. „Moje teta má zuby z umělé hmoty!“

1. „Vsobotu pojedeme do apaqarku.“

1. Návčik na besídku: „Paní učitelko, já myslím, že to opakování písniček je úplně zbytečné!“

1. Při nemoci paní kuchařky: „U nás teď vaří jiná paní Kameníková, ale zítra už přijde ta pravá!“

1. „Maminka mi včera rozsedla dinosaura, tak dnes můžu jít po obědě.“

Hana Voščeková

Pár řádků ze ZO včelařů Ruprechtov

Vážení občané, přátelé,

v minulém občasníku jsem slíbil, že napíšeme pár řádek o medu. Začneme tím, jak vlastně přichází na svět. O nás lidech to víme. O básnících možná také, ale o medu to mnoho z nás neví.

Včelařův rok plyne velmi rychle a můžeme jen konstatovat, že je za námi období června, kdy matka - královna ve včelstvu dosahuje největších výkonů. Vše je řízeno potřebou a možností včelstva. Včelstva jsou na vrcholu své síly a v krátkém období dovedou nashromáždit velké zásoby nektaru. Důležité je množství létavek ve včelstvech, které svou početností rozhodují o množství donesených zásob - nektaru a medovice. Je to z přírody vše, co obsahuje cukry ve své přírodní podobě. Nektar především z květenství všeho druhu a medovice z listů stromů jehličí.

Z těchto zásob „sladiny“, které včely donesou do úlu v medných váčcích (zásobnících), vytvářejí pomocí výměšků hltanových žláz hmotu, která slouží včelám jako základ potravy pro jejich život. Mladé včely ji zahuštěnou výměškou hltanových žláz ukládají do buněk nebo míchají s pylem a vyrábějí krmnou kašičku, kterou krmí starší larvy tak, aby se vylihly v dospělou včelu. Ale musím Vás zklamat, to ještě stále není to sladké potěšení, které si můžeme dát na chleba s máslem, do čaje, mléka a nebo jen tak nabrat a konzumovat lžící. Je to řídká hmota, která obsahuje mnoho vody. Jedna včela, která si donese v medném váčku nektar nebo medovici, nestačí přidat do jeho obsahu tolik výměšků žláz, aby mohl vzniknout med. Musí ho po přinesení do úlu vyvrhnout a na sosáku předat další včelce, přičemž se tento proces musí mnohokrát opakovat. Tak vznikne látka, která je zahuštěná, zbavená většího podílu vody, a již má v sobě veškeré cenné látky

(enzymy, minerály, vitamíny, cukry, bílkoviny atd.) a můžeme ji v tomto stádiu nazývat medem.

Včelstvo, které takto vytvořenou hmotu nespotřebuje ke své přímé spotřebě, ukládá ji jako přebytek. Přebytky takto vytvořené, uložené v buňkách, přikrývají voskem (tím dávají mimo jiné signál včelařům, že med je tzv. zralý, a ukládají je na horší časy). Včelař jim tyto přebytky sbírá a tím získává med.

Obsahuje 30-35% hroznového cukru - glukózy, 35-40% ovocného cukru – fruktózy, 2-10% sacharózy, dextriny, minerální látky – sloučeniny (draslíku, fosforu, hořčíku, železa, vápníku a jiné), minerální oleje, vitamíny, enzymy. Lidově řečeno - souhrn těchto látek podporuje správnou činnost buněk.

Med můžeme bez nadsázky označit jako léčivou potravinu. O léčivých účincích medu se ale nebudu zmiňovat.

Med stručně dělíme na :

květový - (jednodruhový –ovocné stromy, řepka, akát, vřes, slunečnice,...) mají vyšší obsah pylu a procento jednoduchých cukrů

medovicový - (lesní) tmavší, obsahuje rostlinná barviva s nižším obsahem jednoduchých cukrů, což znamená pro organismus vynaložit větší energii pro trávení

smíšený

Nezbytný je také obsah vody 18-21%. max.

Obsah vody je pro praktickou činnost nejdůležitější. Z medu ji prostě nedostanete. Pro rychlou konzumaci nemá na kvalitu medu vliv. Při delším uskladnění – více jako jeden rok, může ale začít kvasit. Poznáte to tak, že přestává být homogenní, začne se ve sklenici krystalicky oddělovat a přes víčko prosakovat.

Pamatujte si několik zásad.

- Nebojte se zkrystalizovaného ztuhlého medu. Většina medů zkrystalizuje. Je to dáno právě větším množstvím hroznového cukru (glukózy). Čím je ho více, tím je proces krystalizace rychlejší. Někteří konzumenti zkrystalizovaný med považují za nekvalitní. Je to omyl. Takový med má tu stejnou biologickou i energetickou hodnotu jako med tekutý. V lesních medech je převážně vyšší obsah ovocného cukru (fruktózy) a tím mají nižší předpoklad ke krystalizaci. Zůstávají delší dobu tekuté. Většina obsažených látek v medu jsou však citlivé na vyšší teplotu !

Proto se med nesmí ovlivnit teplotou vyšší než 45°C, jinak ztrácí veškeré hodnotné látky.

Do popředí se v posledních letech dostává tzv. pastový med. Vyrábí se z medu, který rychle krystalizuje (řepka nebo smíšený med s podílem řepky). Řepkový med je schopen zkrystalizovat doslova na kámen. Přerušíme-li v určitých intervalech tento proces krystalizace, stává se z něj med pastový. Jeho výhodou je stálá vláčnost a jemnost.

- Med je lehce stravitelný. Posiluje ,osvěžuje, zlepšuje krevní oběh. Organismus ho nemusí štěpit tak jako cukr rafinovaný.
- Vhodné obaly pro skladování jsou sklo, porcelán, keramika, smalt, potravinářský plech.
- Nevhodné obaly pro skladování jsou cínové, zinkované, hliníkové, měděné, plastové nádoby.
- Skladovat v hermeticky uzavřených obalech. Med má schopnost pohlcovat pachy a vlhkost.
- Vhodné jsou tmavé suché místnosti, suché tmavé komory, neprůsvitné obaly, papírové krabice atd.
- Med není průmyslová potravina. Obsahuje biologicky aktivní látky. Je lepší vždy od včelaře, než z obchodních řetězců. Odpadá proces mechanického tzv. potravinářského zpracování (čerpání, ztekucování ohřevem ve velkých obalech, doprava čerpadly k plnicím strojům, atd.).
- Negativně na něj působí přímé sluneční paprsky.
- Včelaři nenoste na med sklenice od ostrých aromatických potravin, i když jsou řádně vyčištěné (čalamády, okurky, papriky, koření, zelí ...).
- Med nedávejte nikdy do horkých nápojů, chcete-li v něm zachovat hodnotné látky pro organismus. Ohřívejte ho výhradně ve vodní lázni.

Posilující nápoj, nejen pro sportovce.(Od jednoho velkého včelaře, který již není mezi námi).

1 " litru citrónové nebo pomerančové šťávy, 20 kávových lžiček kondenzovaného mléka a 25 dkg medu.

Jako neškodný doping si může udělat každý, ve vlastním poměru a množství.

Ale pamatujte, s medem je to jako s každou jinou potravinou. Všeho s mírou. Není to zázrak, ale určitě je pro běžné slazení stokrát lepší než cukr. Je to pouze doplněk stravy.

Závěrem bych Vás chtěl všechny pozvat na přednášku „Včelí produkty v lékařství“ od MUDr. Hajduškové, kterou bude pořádat ZO ČSV Ruprechtov a to dne 8. 11. 2008.

O místě a čase konání budete včas informováni.

Přednáška bude pro včelaře a širokou veřejnost.

Jan Kraváček

Obecní úřad Ruprechtov informuje

Životní jubilea ve III. čtvrtletí 2008

Červenec

Daněk Josef

čp. 33

Příbylová Květuše

čp. 23

	Formánková Ludmila	čp. 113
	Navrátilová Radoslava	čp. 105
Srpen	Ing. arch. Hutař Přemysl	čp. 247
	Adlerová Zdeňka	čp. 181
	Gottvaldová Marie	čp. 207
	Gottvaldová Růžena	čp. 95
	Dočkalová Svatoslava	čp. 232
	Musilová Emilie	čp. 120
	Křištofová Marie	čp. 217
Září	Šiblová Jindřiška	čp. 226
BLAHOPŘEJEME		

Pozvánky

VÁCLAVSKÉ HODY 27. a 28. září, pořádají obec, kulturní komise, SDH, TJ Sokol, ČČK

- sobota:

12:30 - průvod krojované skupiny, dospělých, mládeže a občanů vesnicí za doprovodu dechové kapely „Olšověnka“ z Jedovnic

15:30 - taneční vystoupení dětí u kulturního domu - ukázky z Moravské besedy
- ČESKÁ BESEDA - krojovaná mládež

20:00 - taneční zábava v sále KD, hraje hudební skupina „MEDIUM“ z Blanska

- neděle:

- otevřena došková chaloupka s výstavami: Staré pohlednice mikroregionu Drahanská vrchovina, Malovaná keramika; jarmark u doškové chaloupky

- slavnostní mše v kostele sv. Václava a průvod ke zvoničce

- taneční vystoupení dětí - ukázky z Moravské besedy

- vysvěcení zrekonstruovaného litinového kříže s Kristem u zvoničky

Podrobná pozvánka s časovým harmonogramem bude doručena do každé domácnosti v měsíci září

Stalo se

29. 3. proběhla v sále sokolovny valná hromada TJ Sokol Ruprechtov

1.4. nastoupili do pracovního poměru přes Program Evropského sociálního fondu manželé Trávníčkoví

3.a 4.3. se uskutečnila s klubovně kulturního domu humanitární sbírka pro Diakonii Broumov

20.4. se konala v klubovně kulturního domu výroční členská schůze místní organizace Českého zahrádkářského svazu k 50. výročí založení místní organizace. Členové výboru připravili k tomuto výročí velmi zajímavou výstavu o historii působení zahrádkářů v obci.

24.-26.4. byl přistaven v areálu „Vodicovo“ velkoobjemový kontejner; odvezeny 2 plné kontejnery na skládku v Kozlanech

30.4. mládežníci zajistili stavbu máje na hřišti za školkou

10.5. v noci z pátku na sobotu byla máje pokácena

31.5. provedla firma Respono Vyškov svoz nebezpečného odpadu a poprvé také mobilní svoz elektroodpadu

2.6. zahájila firma VMS práce na II. etapě rekonstrukce elektrické sítě v obci

2.6. nastoupili na týdenní školení strojníků Jednotky SDH do Tišnova dva její členové - Tomáš Pytela a Zdeněk Ševčík

9.6. rozbil neznámý pachatel zadní sklo u obecního traktoru zaparkovaného v uzamčeném areálu „Vodicovo“

10.6. došlo na stavbě rodinného domku při bagrování kanalizační přípojky k poškození vodovodního řadu a porušení izolace el. kabelu. Obec byla 6 hodin bez pitné vody.

17.6. bylo zahájeno ohlašované vypínání el. proudu při rekonstrukci el. sítě

19.6. ukončil Finanční úřad Vyškov kontrolu použití obdržených dotací na přestavbu budovy bývalé základní školy na bytový dům a rekonstrukci obecního úřadu s výsledkem - bez závad

Informace

Připomínáme občanům, kteří dosud neuhradili poplatek za likvidaci odpadů za II. pololetí, aby tak učinili co nejdříve v kanceláři obecního úřadu.

Upozorňujeme, že do konce měsíce července je možnost odběrů obědů pro seniory z kuchyně mateřské školky. Informace podá vedoucí stravování paní Jitka Kameníková.

Informace o vypínání el. proudu po dobu rekonstrukce el. sítě budou zveřejňovány na internetové úřední desce na stránkách obce www.ruprechtov.cz; ve skřínkách obecního úřadu u obchodu včetně grafického znázornění. Některé nepřesné údaje nedokážeme ovlivnit, vzhledem k operativnímu jednání pracovníků na stavbě a podávaných informacích o vypínání přímo z centrály.

Znovu důrazně upozorňujeme občany na zákaz ukládání travních zbytků na obecní pozemky; jedná se o porušení obecní vyhlášky a může být řešeno v přestupkovém řízení. Také znovu apelujeme na ohleduplnost občanů ke svým sousedům a ke svému okolí při pálení travních nebo dřevních zbytků, při sečení trávy sekačkami a při řezání dřeva.

Čtení na prázdniny - Zaniklá obec Hamlíkov

Kam odvedl děti krysař? Na Moravu

Pověst vypráví o krysaři, který se kdysi pomstil obyvatelům německého města Hamelnu tím, že odvedl z města jejich děti. Kam? Nikdo to nikdy přesně nezjistil. Jenže dnes už můžeme se slušnou mírou pravděpodobnosti tvrdit, že děti skončily nejspíš na Moravě mezi Vyškovem a Blanskem. Svědčí pro to stále více důkazů včetně archeologických. Pověst o krysaři proslavili slavní spisovatelé bratři Grimmové a později neméně slavný autor kreslených filmů Walt Disney. A samozřejmě, krysař se už dávno stal symbolem severoněmeckého města, v němž se letos stejně jako každé jiné léto konají tradiční "krysařské slavnosti".

Ten příběh se objevuje ve starých kronikách a záznamech od středověku. Do města přijde krysař a slíbí, že z něj za pomoci kouzelné flétny vyvede odpudivé hlodavce. Když mu však za to radní nezaplatí tolik, kolik slíbili, odvede za trest z města jejich děti. Není jich málo: rovných 130. Děti už nikdo nikdy nespasí.

Jenže pohádkové vyprávění má podle všeho reálný základ. Odkazuje nás do období středověku, kdy země střední a východní Evropy zažívaly "vpád" kolonizátorů z tehdy přelidněných území na západě, především z Německa a ze severní Francie. Kolonizace měla svůj řád: kdo chtěl osídlit nějaké území (šlechtic, nebo církevní hodnostář), najal si k tomu člověka, takzvaného lokátora. Ten měl za úkol získat dostatečný počet mladých kolonistů a dovést je na určené místo, kde vymýtí les, založí vesnici a začnou hospodařit. Krysař byl tedy lokátor, který přivedl děti - mladé kolonisty z Hamelnu, až na Moravu. Jmenoval se prý Body, podle něho zřejmě získala své jméno i jedna vesnice: Boden, dnešní Podomí na Drahanské vysočině na Vyškovsku. A hned vedle ležela další vesnice: Hamlíkov, podle některých záznamů také Hamakov, nebo Hamlínkov, původně německy Hämlingen. A to je jméno, které podle odborníků přímo odkazuje na německé město Hameln.

"Krysař z Hameln (Rattenfänger von Hameln) roku 1284 přivedl podle některých vědců 130 dětí z města Hamelnu do Holštejnského panství a založil s nimi ves Hamlíkov a jiné vsi," píše se dnes v obecní kronice obce Podomí. A muž, který obec Hamlíkov objevil, je místní rodák Ervín Černý-Křetínský, který v roce 2001 tragicky zemřel. Bylo mu osmaosmdesát let.

Jak se hledá zaniklá vesnice v lese

Prodiráte se hustým podrostem, přejdete přes potok a pak do stráně. To už jste v lese, nikde není jediná stopa po cestě, ale mezi stromy se objevují nenápadné hromady - zbytky středověkých domů. Tady před sedmi sty osmnácti lety zřejmě skončila krysařova pouť. Tady kdysi stávala obec Hamlíkov.

"Překvapovalo mne, co profesor Černý dokázal v krajině vidět. Někteří lidé měli pocit, že si to vymýšlel. Ale já jsem s ním pět let spolupracovala v terénu a dnes vím, že dodnes v krajině rozeznáte, kde bývalo pole, kde byla vesnice, kde byl les - pokud to ovšem nerozjezdil buldozer," říká učitelka ze školy v Podomí Dáša Zouharová. I ona měla na objevu vesnice podíl - organizovala dobrovolníky, kteří prováděli na místě ztracené obce archeologický výzkum. Ten prokázal, že pod hromadami se skrývalo někdejší osídlení. A Zouharová se snaží i o to, aby se na pozoruhodný nález, na jeho objevitele a také na krysaře nezapomnělo. Teď přemýšlí o tom, že by žáci místní školy měli navázat kontakt s žáky v německé škole z Hamelnu. Po jejím snažení také škola v Podomí nese jméno Ervína Černého-Křetínského. Ten ostatně objevil v okolních lesích i další zapomenuté vesnice -

jednu z nich dodnes systematicky zkoumají archeologové z Moravského zemského muzea a získali tam velké množství cenné středověké keramiky.

Jak se kolonisté z Hamelnu dostali na Vyškovsko

Jak se stalo, že právě kolonisté ze vzdáleného Hamelnu, ležícího až v severozápadním koutě Německa, se dostali zrovna na Vyškovsko? Vysvětlení našel už před lety německý historik Wolfgang Wann, který pátrání po krysařově legendě zasvětil prakticky celý svůj život. Výsledky jeho práce však vyšly tiskem až po jeho smrti.

Wann dospěl k závěru, že kolonisty z Hamelnu zval na Moravu ve třináctém století olomoucký biskup Bruno (pravá ruka krále Přemysla Otakara II.), který pocházel ze Schaumburgu ležícího pouhých pár desítek kilometrů od Hamelnu. "Nepřekvapí, že jako biskup olomoucký hleděl na Moravu přilákat především své krajany," píše brněnský historik Dušan Uhlíř. Bruno rozjel kolonizaci opravdu ve velkém - počet obcí ve svém biskupství za dobu svého působení zdvojnásobil - z dvou set na čtyři sta! Podle odborných odhadů přišlo v té době na Moravu neuvěřitelných pětadvacet tisíc kolonistů. Wann navíc zjistil, že ve službách Bruna ze Schaumburgu bylo asi 300 lokátorů, z toho přibližně 150 německých. I jejich jména přinesla překvapení: často totiž odkazovala na svůj původ z města Hamelnu. Takže za kolonizace se objevila na Moravě jména jako Hamel, Hamal, Haemler, Hamelius... A historik Wann našel i ve jménu Hamlínek (Hamlíkov) počestělou podobu německého Hämlingen, což znamená "Hamelští".

K Wannovým závěrům se dnes přiklání i současní odborníci. Mezi ně patří i zástupce ředitele městského muzea v německém Hamelnu Viktor Meisner: "Na Moravě se vyskytuje řada jmen, která se vyskytovala jen v okolí Hamelnu, ale už nikde jinde v Německu," připomíná. Jenže i poté, co byla objevena souvislost mezi jmény v Německu a na Vyškovsku a odborníci našli souvislost mezi legendou a vesnicí jménem Hamlíkov, zůstávala poslední nevyřešená záhada: kde vlastně ve skutečnosti ležela obec Hamlíkov?

Jak se hledá zaniklá vesnice v archivech

O tom, že někde na Drahanské vrchovině existovala vesnice Hamlíkov, věděli archiváři už dávno. První zmínka o Hamlíkovu pochází z poloviny 14. století. Poslední zmínka je z roku 1596 v Moravských zemských deskách. Jenže kde ves ležela? Možná na Vyškovsku, možná však také na sousedním Blanensku. Ve Zprávách okresního vlastivědného muzea ve Vyškově píše v roce 1957 historik Hosák o zaniklých osadách na Vyškovsku, ale Hamlíkov nezmiňuje. Přesto se už tehdy odhadovalo, že Hamlíkov ležel poblíž Podomí, tedy na Vyškovsku. Teprve Ervín Černý si dal dohromady historické zápisy a srovnal je s mapou: ze starého zápisu, že nad Hamlíkovem honí svůj dobytek ruprechtovští poddaní určitým směrem, zjistil území o velikosti asi dvou čtverečních kilometrů, kde by vesnice mohla ležet. A protože němečtí kolonisté zakládali osady kolem vodních toků a v daném místě byly potoky dva, zúžil se počet možných lokalit na dvě. U jednoho z potoků později archeologický výzkum existenci zaniklé vsi skutečně potvrdil.

Proč zanikla "krysařova" obec

Jenže obec Hamlíkov byla podle archeologických nálezů příliš malá, aby se do ní vešlo všech sto třicet kolonistů. Proto také Černý-Křetinický váhal, zda opravdu může jít o "krysařovu obec", jejíž jméno bylo odvozeno od jména německého Hamelnu.

"Tuto domněnku jsme zpočátku považovali za nepřijatelnou, protože počet hamlíkovských usedlostí zdaleka neodpovídal počtu 130 dětí, jak vypráví pověst. Nicméně dnes, po uvážení, že děti mohly být rozmístěny i do dalších okolních vesnic hořštejského panství založených podle jmen německými kolonizátory, nejeví se nám tato domněnka tak

nereálnou," píší ve své publikaci o zaniklých vesnicích Dáša Zouharová a profesor Černý-Křetinský. Středověká "krysařova" obec však středověk nepřežila. Zanikla hned dvakrát. Poprvé ji zřejmě zničilo řádění v dobách husitských válek. Poté byla obnovena, ale noví obyvatelé s původními "krysařovými" kolonisty měli asi společného pramálo. Podle zachovaných záznamů místních jmen to už totiž byli Češi. Ale ani toto osídlení netrvalo dlouho. Na konci šestnáctého století vesnice zase osiřela.

"Znovuosídlení Hamlíkova netrvalo dlouho, snad třicet, nanejvýš čtyřicet let. Příčinou zániku byl pravděpodobně mor, který v těch dobách hubil obyvatele vesnic i měst. Nový majitel neosadil ves znovu pravděpodobně i kvůli její nevýhodné poloze, obtížnému spojení s ostatními vesnicemi...." píše Černý-Křetinský. Na místě dnes stojí vzrostlý les. Kdo chce vidět "krysařovu obec", může tam jít nanejvýš na houby.

Co říká pověst o krysaři

Pověst o krysaři je vepsaná do omítky hamelnského kostela. Ale verzí je víc. Všechny se shodují, že krysař odvedl 130 dětí 26. června 1284, a to východní městskou branou. Podle nejstarší kroniky má muž krásný oděv a stříbrnou pištálu a děti ho obdivně následují: ven z města k místu jménem Kalvárie, kde se konávají popravy. Jejich matky je zkoušejí zoufale hledat, chodí od města k městu, ale marně. Po cestě plné strastí prý děti navždy zmizely. Pověst překvapovala mnohé badatele - především tím, že se v ní uvádělo přesné datum. Což ukazovalo, že se za vyprávěním může skrývat skutečná událost. Přesto dnes už víme, že se pověst rodila postupně. Nejstarší je vyprávění o spanilém dobře oblečeném muži se stříbrnou flétnou, který děti okouzluje. Teprve později, snad v šestnáctém století, byla přidána historika o krysaři a dobře oblečený muž se změnil v krysaře. Pověst literárně zpracovala řada autorů - kromě bratří Grimmů například i Viktor Dyk.

Středověká kolonizace

Ve třináctém století se tisíce lidí z přelidněného Německa, severní Francie a území dnešní Belgie vydaly na východ, "do pralesů". Jejich přestěhování podporovali čeští králové, šlechtici i kláštery - všichni totiž na osídlení nevyužitých půd vydělávali. Jak to fungovalo? Pověřenec krále či šlechtice si najal lokátora, který kolem sebe shromáždil mladé lidi z přelidněného kraje. Majitel krajiny určil, kde bude stát vesnice, a vymezil pro ně půdu. Za to, že vymytí les a založí pole, nemuseli osadníci deset let platit daně. Místa pro jednotlivé usedlosti určoval lokátor. Mělo to výhodu: tu nejlepší půdu si přidělil sám. Kromě toho měl další práva: zřídil si hospodu, případně kovárnu či mlýn a lázeň. Jeden z nejvýznamnějších kolonizátorů byl olomoucký biskup Bruno ze Šaumburku, rádce Přemysla Otakara II. Založil řadu měst a vesnic, podle některých historiků se po něm dodnes jmenuje jedno okresní město: Bruntál.

Ervín Černý-Křetinský (1913-2001)

Byl uznávaným odborníkem v oboru medicíny. Přednášel doma i v zahraničí. Vedle vlastního oboru se věnoval historii: napsal přes 70 odborných publikací a šest knih. Zabýval se především historickou geografii. Na Drahanské vrchovině objevil neuvěřitelných dvašedesát zaniklých středověkých vesnic. Archeologické nálezy a sbírky, které nashromáždil, převzala Česká akademie věd.

Z internetu připravily Světlana Tioková ml. a Světlana Švarcová